

obtožencev bilo je obsojenih na smrt, ostalih 6 pa na skupaj 77 let ječe. Dne 7. t. m. se je 8 špijonov ustrelilo. Za ostale tri se glede milostne prošnje še ni odločilo. S tem uničenjem 17 agentov se je prizadelo sovražnikovi špijonaži hudi udarec. Istotako hitra kakor stroga justica nemških vojnih sodnij pa bode k izdajstvu nagnenemu delu belgijskega prebivalstva primerni strah dala.

Anglija trudna vojne?

Iz švicarskega mesta Berna, ki se je izkazalo v sedanjih vojni kot prvorazredni vir diplomatskih poročil, posreduje se sledečo vest:

Anglija je prepričana o nemogočnosti nadaljnega uspešnega vojskovanja Rusije od 2. maja sem, to je odkar se je posrečilo rusko fronto pri Tarnow Gorlici prodreti. Glavni vzrok leži v velikanskem pomankanju streliva.

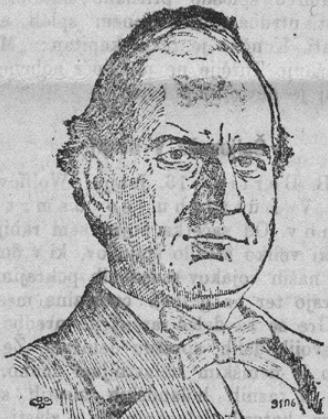
Anglija hoče potom Amerike na mir siliti. Bryan je zaupnik angleškega zunanjega ministerstva z ozirom na vprašanje miru. Njegov odstop se je zaradi tega zgodil.

Ne smatra se za nemogoče, da se izda prepoved izvoza streliva iz Amerike. Anglija bi ta povod porabila, da zapusti svoje zaveznike.

(Ta vest izhaja, kakor rečeno, iz dobrega vira; vendar pa ni uradna in je dvom o njeni resničnosti bolj ali manj opravičen. Na vsak način pa dokazuje, da prizna že vso inozemstvo nemške in naše zmage. Op. ur.)

Državni tajnik Bryan.

Poročali smo že v zadnji številki, da je ameriški državni tajnik Bryan, katerega slika danes priobčujemo, odstopil. Ta odstop se vtemeljuje s tem, da Bryan ne soglaša z nazori, ki jih ima predsednik Zedinjenih držav, Wilson

Staatsekretär William Lloyd Bryan.

o svetovni vojni. V Ameriki sta namreč dve stranki: ena, ki hoče na vsak način, da napove Amerika in Nemčiji vojno in druga, ki hoče ohraniti mir. Kakor vse kaže, je zadnja mirovna stranka v večini.

Ljudstvo.

Cesar dejal je v nekem telegramu na nadvojvodo Jožefa Franca, da moli k Bogu, da bodo našli njegovi ljubljani narodi njih brezprimerni požrtvovalnosti in junaštvu primerno plačilo. Ta pravična ocenitev čednosti in dela našega ljudstva povzroči nehotne resno razmotrivanje.

Kar je naše ljudstvo v orožju od začetka avgusta lanskega leta do današnjega dne izvršilo, spada k najbolj občudovanja vrednemu in največičastnejšemu vseh časov. Najprvo se je ljudstvo izobno zoperstavljalo sovražniku, ki je bil v velikanski premoči, že več mesecev preje pripravljen, ki je posedoval najboljša tehnična bojna sredstva in je stal pod izbornim vodstvom; že s tem so se sovražnikovi najvarnejši načrti izjalovili. Potem se je naše ljudstvo v orožju zmagovito branilo v zimi naravnost nezaslišane strogosti in trajanja, v najhujšem mrazu in divjih snežnih viharjih, v težavnem visokem

gorovju Karpat, branilo proti morju naskakujočih sovražnikov. In zdaj, po desetmesečnih težkih bojih podi največjo armado sveta z uničujočimi udarci iz zasedenih pokrajin, medtem ko je ob strani zvestega zaveznika nasprotniku samemu iztrgalo deželo, ki je za tisoče kvadratnih kilometrov večja, nego je imel sovražnik naše zemlje kedaj v roki.

Da, naši vojaki! So ljudje, ki imajo o besedi „vojak“ povsem napačni pojem. Njim so vojaki še vedno posebni stan ali poklic. Nekaj kar poleg ljudstva samostojno obstoja. Tega pa od vpeljave splošne vojne dolžnosti ni več. In ta velikanska svetovna vojna, ki je vse za boj sposobne može in mladeniče vzela, je zadnjim sledovom starega vojaškega poklica konec napravila. Oni, ki se tam tako zmagovito borijo in izdržujejo najhujše napore, to niso več stoječa armada sama. Takoj prvega dne so z mladim moštvom odhajali rezervisti in nadomestni rezervisti in potem so jim sledili milijoni črnovojniki, starih in mladih, proč od polja, od delavnice in iz pisarne in katedre.

Eden dunajskih regimentov sam poslal je že 30.000 vojakov na bojišče in vendar šteje normalno vojno stanje regimenta samo 4000 mož. Da, to ni več stari vojaški stan, — to je vse ljudstvo, kise tam zunaj bori. Kmet in učitelj, tovarniški delavec in rokodelc, hlapec in vseučilški profesor, uradnik in študent oblečeni so v sivo obleko, oboroženi z orožjem, ki ga poznajo dostikrat komaj par tednov, — in ti bijejo velike bitke, največje v svetovni zgodovini ter dosegajo krasne zmage. Pojma vojak in ljudstvo se ne moreta več ločiti, sta v enega spojena.

In naši oficirji! Posebni kapitel zgodovine sedanje vojne se bode pečal z našimi oficirji. Eno pa se zdaj že lahko reče. Cesar je že pred meseci pomen in delo rezervnih oficirjev posebno pohvalil.

Boj pa ne odločijo edino junaki na bojišču, marveč tudi tisti, ki so doma ostali, s svojimi civilnimi čednostmi. V spoznanju podrobnosti, z mirno a trdno odločnostjo vstopilo je naše ljudstvo v to veliko vojno. Svoje prepričanje je v resnih besedah izražalo. Nikjer surovih izgrediv nezrele ali bolesterne strasti proti sovražnikom. Plemenitost v vseh položajih, tudi v hudih urah, ki nam jih je ta vojna prinesla. Svoje najboljše je dalo naše ljudstvo: svojo mladost, veselje, ponos družin, pa tudi njih reditelje. Brez da bi težilo in delalo težave, vzelo je nase nezaslišano breme draginje. Naravnost iznajdljivo je bilo v delih skrbi za od vojne najhujše prizadete. Dalo je državi prostovoljno svoje prihranke v razmerju, ki je prekosilo vsa pričakovanja. Posli, delavci, učitelji, nastavljenici, mali ljudje so bili, ki so razmeroma najvišje svote vojnega posojila podpisali.

Ljudstvo je bilo, ki je napravilo dosedanje uspehe!

Cesar se zahvaljuje ljudstvu in prosi od neba plačilo za brezprimerno junaštvo in požrtvovalnost ljudstva. In zato se zahvaljujemo cesarju; kajti s tem, da delo ljudstva modro in pravično oceni, imamo jamstvo, da bode ljudstvu po vojni tudi v istini plačilo, ki mora tudi obstojati iz onih dobro, katere ljudstvo v socialnem veku zahtevati sme in mora.

Spominjamo se, da je ravno pred 100 leti nemško ljudstvo svojo domovino v junaškem boju od tuje tiranije osvobodilo. Le najplemenitejše navdušenje za svobodo je takrat ljudstvo k onim činom dovedlo, s katerimi je največjega vojskovodje vseh časov premagalo. Zgodovina je največja učiteljica vseh časov.

Pa še ena misel nam pride, ako gledamo na krasni razvitek ljudskih moči v tej vojni. Misel namreč: kaj vse bi se dalo s tem ljudstvom tudi v mirnem času doseči! Na tako stopinjo bi se dalo tako ljudstvo pri pravem razumevanju in ocenjenju njegove eneržije dvigniti v gospodarskem, socialnem, kulturnem in npravnostnem oziru!

Svarilo.

Vojno ministerstvo je že v pozni jeseni 1. 1914. izdalo naredbo, objavljeno v dnevnikih z dne 28. novembra 1914, da je namreč pri bodočih oddajah večjih naročil za armado na trdke

in podjetja v kraljestvih in deželah, zastoplj drage v državnem zboru, ponudnikom naložiti katere obveznost, obdržati si navadno število zasebnih uslužbencev in jim tudi ne znižati Najb hove plače, ker bi ne bili sicer samo za se ne daljnih naročil izključeni, ampak bi se zaradi tak tudi že oddana naročila stornirala.

V zadnjih mesecih pa je bilo slišati hanj šel ne pritožbe iz krogov zasebnih uslužbencev jih ne se namreč mnogo večjih tvrdk, ki so pri plavstva, vah vojnih potrebščin neposredno ali pos, prebiv udeležene, za omenjene naredbe ne briga lasti bi in da so zmanjšale število uslužbencev, ozoročili jim znižale plačo. Tako postopanje se m za to, danih razmerah označiti kot kršenje najpudi na j nejših socialnih dolžnosti.

Vsled tega je e. k. ministerstvo za notni inter stvari vse politične deželne oblasti na ta jora san opozorilo in jim naročilo, ga po moči zadržati mo ta namen je bilo zaukazano vsem politični ajmanj okrajnim oblastem (okrajnim glavarstvom, gistratom mest z lastnim štatutom), da n zvezi z vsemi organi, ki pridejo v poštev vsemi sredstvi delujejo na to, da se imeno ministrska naredba kar najnatčajnejše izpolni.

V slučaju, da bi ostal tak vpliv brezničie šen, naj se pritožbe prizadetih zasebnih u Prijn bencev, ki naj se prijavijo pri okrajnih ob račun ni vjih, po dovršeni preiskavi predlože ministru ja 191 za notranje stvari, da dobi isto razpregled Vče jani tu tičnih tvrdk.

Pazite na besede!

Sledeči opomin iz čitateljskih krogov, se ga naj dobro pomnilo, so priobčile „Leipa bližen N. Nachrichten“:

Govoriti je večkrat manj ko srebro in tihitel čati več ko zlato. Vojska prinaša vsem priantari nikom naroda nove naloge. Tukaj naj bi se a so za zorilo na neko dolžnost, katere na vidik marsi, ter g sploh ne more spolniti. Izpolnjevanje pa pri, razje: deželi največjo korist, zanemarjenje pa največubih i škodo. Gre za dolžnost zamolčanja vsakega ov vis banja vojnih čet, zlasti na železnicah. Po ukoj na nikih, ki imajo opravka na prometnih prog 5 mč po vojščakah, ki izvejo po svojih polkovnih va ofic varših ali po svoji službi o gibanju vojske, l nad sorodnikih vojščakov, katerim ti naznanij rasen svrho svidenja svoj prihod na gotove kolodov, akn, r pa tudi po samih brezdelnih opazovalcih vlah, reoblek ki si od mostov, plotov, potov, da iz njih repelja pomnijo njih smer, število, velikost ali celo ussin, vilke vojnega kora ali polkov in potem to Polo. ame z prej pripovedujejo, se lahko povzročijo najvame z nesreča. Pri zvišanih oblikah prometa s pisvo tu časopisi, brzojavom, kolesi in avtomobili se trizor. širjajo vesti, zlasti o vojnih dogodkih, še hitr ko v prejšnjih časih.

Vohunstvo v vojski nikoli ne preneha. Vival stva vojske rabijo vedno zanesljivih poročil dogodkih pri sovražniku. Da jih dobijo, jim vsako sredstvo prav. Zato ne potujejo njih Kn kupljeni donašalci zanesljivih poročil le ob šca vs žavnih mejah, temveč tudi po deželi vedno okopljenj. Pri starinarju si kupijo deželno uniformo, vnejša dajo na rame visoke regimentne številke, vrst pridajo železni križ, se opirajo kot šepajoči a bi palico, se poslužujejo celo železnic, da pridajo je š za sovražnikove tajnosti. Vsled na kolodov poča nabite prepovedi, da se ne smejo vojščaki spušču pato, s civilnimi osebam i v razgovore o vojaških kušen devah, jim je ta pot takorekoč zaprta. Telovati varovani v meščanskem oblačilu romajo dru Mc okoli, se smučejo okoli meščanov in skušajo vi Rus poizvedeti, kar hočejo znati. S samo edij krajji opazko: „Danes se je peljal mimo xai voj, vsled kôr“, vojni kôr N. gre na Poljsko“, „včeraj tna 2 mimo potoval general N.“ se lahko takim hvezel dem razkrije vse, kar bi radi vedeli. Toda t j, k samo moških, temveč tudi žensk se poslužujet a v za vohunstvo. Pripetilo se je celo, da so si ntere katere dame pri obisku lazaretov v nekem vame o likem mestu zapomnile številke polka in kroj v kjer so bili vojaki ranjeni in si tako pridobifa h vednost, kje se nahajajo celi vojni kôri. Prinaša takih poročilih storjena škoda je različno velikaničlji Pa tudi eno edino poročilo o ojaženju gotoveudmi mesta čet na fronti ima lahko za posledico pi po, novljenje ali povečanje sovražnega ognja, a enk brez haska vzame tolikim našim vojščakom lanega življenja, ki je z nadaljevanjem vojske vednevu,